A TÖRVÉNYSZÉK ÍTÉLETE (ötödik tanács)

2017. július 13.*

„Belső piac – Az EUIPO hivatásos képviselők jegyzékébe való felvétel iránti kérelmet elutasító határozata – Unión belüli székhely fennállására vonatkozó feltétel – A 207/2009/EK rendelet 93. cikke (2) bekezdésének b) pontja – A szolgáltatásnyújtás szabadsága – Az EGT-Megállapodás 36. cikke – Koherens értelmezés”

A T-527/14. sz. ügyben,

Paul Rosenich (lakóhelye: Triesenberg [Liechtenstein], képviselik: A. von Mühlendahl és C. Eckhartt ügyvédek)

felperesnek

az **Európai Unió Szellemi Tulajdoni Hivatala (EUIPO)** (képviseli kezdetben: G. Schneider, később: D. Walicka, meghatalmazotti minőségben)

alperes ellen

az EUIPO negyedik fellebbezési tanácsának a felperesnek az európai uniós védjegyről szóló, 2009. február 26-i 207/2009/EK tanácsi rendelet (HL 2009. L 78., 1. o.; helyesbítés: HL 2017. L 142., 104. o.) 93. cikkében előírt hivatásos képviselők jegyzékébe történő felvételének elutasításával kapcsolatban 2014. április 29-én hozott határozata (R 2063/2012-4. sz. ügy) ellen benyújtott keresete tárgyában,

A TÖRVÉNYSZÉK (ötödik tanács),

tagjai: A. Dittrich (elnök), J. Schwarcz (előadó) és V. Tomljenović bírák,

hivatalvezető: A. Lamote tanácsos,

tekintettel a Törvényszék Hivatalához 2014. július 15-én benyújtott keresetlevélre,

tekintettel a Törvényszék Hivatalához 2014. december 19-én benyújtott válaszbeadványra,

tekintettel a Törvényszék Hivatalához 2015. március 10-én benyújtott válaszra,

tekintettel a Törvényszék Hivatalához 2015. május 11-én benyújtott viszonválaszra,

tekintettel a 2016. január 14-i tárgyalásra,

meghozta a következő

* Az eljárás nyelve: német

Ítéletet

Jogi háttér

Az EGT-Megállapodás

1 Az Európai Gazdasági Térségről (EGT) szóló megállapodás, amely az [EGT-Megállapodás] Liechtensteini Hercegség tekintetében történő hatálybalépéséről szóló, 1995. március 10-i 1/95 EGT-tanácsi határozat (HL 1995. L 86., 58. o.; magyar nyelvű különkiadás 11. fejezet, 21. kötet, 574. o.) révén Liechtensteinben 1995. május 1-jén lépett hatályba, 1. cikkében a következőket írja elő:

„Ennek a társulási megállapodásnak az a célja, hogy előmozdítsa a Szerződő Felek közötti kereskedelmi és gazdasági kapcsolatok egyenlő versenyfeltételek melletti folyamatos és kiegyensúlyozott erősödését és az azonos szabályok betartását, egy homogén Európai Gazdasági Térség – a továbbiakban: EGT – létrehozása érdekében.”

2 Az EGT-Megállapodás 2. cikke szerint:

„E megállapodás alkalmazásában:

a) a »megállapodás« kifejezés a fő megállapodást, jegyzőkönyveit és mellékleteit, valamint az azokban hivatkozott jogi aktusokat jelenti;

[…]”

3 Az EGT-Megállapodás értelmezését illetően a 6. cikk a következőképpen fogalmazza meg a homogenitás elvét:

„A joggyakorlat jövőbeni fejleményeinek sérelme nélkül, e megállapodás rendelkezéseit, amennyiben a lényeget illetően megegyeznek az Európai Gazdasági Közösséget létrehozó szerződés, valamint az Európai Szén- és Acélközösséget létrehozó szerződés megfelelő szabályaival, továbbá az említett két szerződés alapján elfogadott jogi aktusokkal, végrehajtásuk és alkalmazásuk során az Európai Közösségek Bírósága által az e megállapodás aláírásának időpontja előtt hozott vonatkozó határozatoknak megfelelően kell értelmezni.”

4 Az EGT-Megállapodás 7. cikke ekképp rendelkezik:

„A megállapodás mellékleteiben vagy az EGT-Vegyesbizottság határozataiban hivatkozott vagy azokban megtalálható jogi aktusok a Szerződő Felekre nézve kötelező erejűek, és a belső jog részét képezik, vagy a belső jogba át kell ültetni azokat, az alábbiak szerint:

a) egy jogi aktust, amely megfelel valamely EGK-rendeletnek, a Szerződő Felek mint ilyet, a belső jog részévé tesznek; […]”

5 Az EGT-Megállapodásnak a szolgáltatásnyújtás szabadságára vonatkozó 36. cikke (1) bekezdése a következőket tartalmazza:

„E megállapodás rendelkezéseinek keretében semmi nem korlátozza a szolgáltatásnyújtás szabadságát a Szerződő Felek területén az [Európai Unió] tagállam[ainak] vagy az [Európai Szabadkereskedelmi Társulás] állam[ainak] olyan állampolgárai tekintetében, akik nem abban az [uniós] tagállamban vagy EFTA-államban letelepedettek, mint a szolgáltatást igénybe vevő személy.”

6 Az EGT-Megállapodás 65. cikkének (2) bekezdése ekképp rendelkezik:

„A szellemi, az ipari és a kereskedelmi tulajdonra vonatkozó különös rendelkezéseket és intézkedéseket a 28. jegyzőkönyv és a XVII. melléklet tartalmazza. Azokat egyéb előírás hiányában valamennyi termékre és szolgáltatásra kell alkalmazni."

7 Az EGT-Megállapodásnak a horizontális kiigazításokról szóló 1. jegyzőkönyve a következőket állapítja meg:

„A megállapodáshoz csatolt mellékletekben hivatkozott jogi aktusok rendelkezései a megállapodásnak és ennek a jegyzőkönyvnek megfelelően alkalmazandók, amennyiben a vonatkozó melléklet másként nem rendelkezik. Az egyes jogi aktusokhoz szükséges egyedi kiigazításokat az a melléklet tartalmazza, amely az adott jogi aktust megemlíti.

[…]

8. Területi hivatkozások Ha a hivatkozott jogi aktusok hivatkozásokat tartalmaznak a »Közösség« vagy a »közös piac« területére, akkor az ilyen hivatkozásokat a megállapodás alkalmazásában a Szerződő Felek területeire való hivatkozásként kell értelmezni, a megállapodás 126. cikkében foglalt meghatározásnak megfelelően."

8 Az EGT-Megállapodás XVII. melléklete szerint amennyiben az ebben a mellékletben hivatkozott jogi aktusok az Európai Unió jogrendjére jellemző fogalmakat tartalmaznak vagy eljárásokra hivatkoznak, a horizontális kiigazításokról szóló 1. jegyzőkönyvet kell alkalmazni, kivéve ha az említett melléklet másként rendelkezik. Ezzel kapcsolatban a melléklet nem említi meg az európai uniós védjegyről szóló, 2009. február 26-i 207/2009/EK tanácsi rendeletet (HL 2009. L 78., 1. o.), és nem említette meg az európai uniós védjegyről szóló, 1993. december 20-i 40/94/EK tanácsi rendeletet (HL 1994. L 11., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 17. fejezet, 1. kötet, 146. o.) sem, amelyet a 207/2009 rendelet hatályon kívül helyezett és felváltott.

A 207/2009 rendelet

9 A 207/2009 rendeletnek az alapeljárás tényállása idején hatályos változata 93. cikke (1)–(3) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„(1) Természetes vagy jogi személyek Hivatal előtti képviseletét kizárólag a következő személyek láthatják el:

[…]

b) az a hivatásos képviselő, akinek neve szerepel a Hivatal által e célból vezetett jegyzékben […]

[…]

(2) A hivatásos képviselők jegyzékébe bármely természetes személy felvehető, ha megfelel a következő feltételeknek:

a) a tagállamok valamelyikének állampolgára;

b) székhelye vagy foglalkoztatásának helye a Közösségben található;

c) védjegyügyekben természetes és jogi személyek képviseletére jogosult a tagállamok valamelyikének központi iparjogvédelmi hivatala előtt […]

(3) A jegyzékbe való felvétel kérelemre történik, amelyhez csatolni kell az érintett tagállam központi iparjogvédelmi hivatala által kiállított igazolást, amely szerint a (2) bekezdésben előírt feltételeket teljesítették.”

10 A közösségi védjegyről szóló 207/2009 rendelet és a 40/94 tanácsi rendelet végrehajtásáról szóló 2868/95/EK bizottsági rendelet módosításáról, valamint a Belső Piaci Harmonizációs Hivatalnak (védjegyek és formatervezési minták) fizetendő díjakról szóló 2869/95/EK bizottsági rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2015. december 16-i (EU) 2015/2424 európai parlamenti és tanácsi rendelet 87. cikkének (1) bekezdése a következő – immár az EGT területére utaló – rendelkezésekkel váltotta fel a 207/2009 rendelet 93. cikkének (2) bekezdését:

„A hivatásos képviselők jegyzékébe bármely természetes személy felvehető, ha megfelel a következő feltételeknek:

a) az [EGT] valamely tagállamának állampolgára;

b) üzleti tevékenységének helye vagy foglalkoztatásának helye az [EGT-ben] található;

c) védjegyügyekben természetes és jogi személyek képviseletére jogosult a Benelux Szellemitulajdon-védelmi Hivatal vagy az [EGT] valamely tagállamának központi iparjogvédelmi hivatala előtt […]”

11 A 2015/2424 rendelet 4. cikkének megfelelően ezek a módosítások 2016. március 23-án léptek hatályba.

A jogvita előzményei

12 A felperes, Paul Rosenich osztrák állampolgár, az Österreichisches Patentamtnál (osztrák szabadalmi hivatalnál) tevékenykedő hivatásos képviselő, szabadalmi tanácsadó irodát működtet székhelyén, Liechtensteinben.

13 2011. január 17-én a felperes a 207/2009 rendelet 93. cikkének (2) bekezdése értelmében kérelmet nyújtott be az Európai Unió Szellemi Tulajdoni Hivatala (EUIPO) előtt eljárni jogosult hivatásos képviselők jegyzékébe való felvétele iránt.

14 Az EUIPO tevékenységtámogatási főosztályának igazgatója a védjegy-, formatervezésiminta-igazgatási és jogi osztály tagjaként eljárva 2012. szeptember 7-i határozatával azzal indokolással utasította el az említett kérelmet, hogy a felperes nem tesz eleget a 207/2009 rendelet 93. cikke (2) bekezdésének b) pontjában előírt azon feltételnek, hogy a székhelynek az Európai Unióban kell lennie.

15 2012. november 7-én a felperes e határozattal szemben fellebbezést nyújtott be.

16 A negyedik fellebbezési tanács 2014. április 29-i határozatával (a továbbiakban: megtámadott határozat) elutasította a fellebbezést.

17 E tekintetben először is a fellebbezési tanács elutasította azt a felperesi álláspontot, amely szerint lényegében a 207/2009 rendelet 93. cikke alapján bármely, a nemzeti hivatal előtti ügyfélképviseletre jogosult személy automatikusan az EUIPO előtti képviseletre is jogosult, mivel „[a] nemzeti hivatal előtti képviseletre való jogosultság minősül azon kapcsoló elvnek, amely alapján megállapítható, hogy a [207/2009 rendelet] 93. cikke (2) bekezdése c) pontjában foglalt szabályok közül melyik alkalmazandó”.

18 Másodszor a fellebbezési tanács azt állapította meg, hogy az az érv, miszerint az Unióra való földrajzi hivatkozást az EGT tagállamára való hivatkozással kell helyettesíteni, nem következik az EGT-Megállapodásból, mivel annak XVII. mellékletében nem szerepel a 207/2009 rendelet, ami

többek között azt eredményezi, hogy az említett megállapodásnak a horizontális kiigazításokról szóló 1. jegyzőkönyve nem alkalmazandó rá. A fellebbezési tanács pontosítja, hogy ha a XVII. melléklet hivatkozna a védjegyekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 2008. október 22-i 2008/95/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvre (HL 2008. L 299., 25. o.), akkor is csupán „a védjegyoltalomból eredő jogok” uniós szintű „kimerülésének elve” szempontjából váltaná fel az Unión belüli forgalombahozatalra való hivatkozást az EGT-tagállamban történő forgalombahozatalra való hivatkozás. Ez a rendelkezés kihatással lenne a 207/2009 rendelet 13. cikkére is. Az EGT-Megállapodás 28. jegyzőkönyve pedig szintén nem tartalmaz a jelen ügy tekintetében releváns rendelkezést.

19 Harmadszor, az EGT-jogban rögzített, a szolgáltatásnyújtás szabadságára vonatkozó szabályok alkalmazásával kapcsolatban a fellebbezési tanács úgy vélte, hogy a vitatott rendelkezés nem korlátozza a szolgáltatásnyújtás szabadságát, mivel a 207/2009 rendelet 93. cikke nem érinti a felperes által Liechtensteinből, az Unióban letelepedett ügyfeleknek díjazás fejében nyújtott tanácsadást. A felperest ezért saját maga korlátozásán kívül nem korlátozza más a szabadalmi tanácsadói tevékenysége gyakorlásában. A fellebbezési tanács ebben az értelemben kiemelte, hogy az EGT-Megállapodás 36. cikke az EGT-Megállapodás IX-XI. mellékletében szereplő szolgáltatásnyújtás szabadságára vonatkozó különös rendelkezésekre utal, amelyek nem tesznek említést a képviselethez való jogról.

20 A fellebbezési tanács szerint a 207/2009 rendelet 92. és 93. cikke annak biztosítására irányul, hogy az EUIPO előtti képviseletet ellátó személyek meghatározott képesítéssel rendelkezzenek, és hogy az EUIPO csak olyan felekkel, illetve képviselőkkel tartsa a kapcsolatot, akiknek Unión belüli címük van.

21 Negyedszer, az EGT-Megállapodásnak az állampolgárság alapján történő megkülönböztetést tiltó 4. cikke a jelen ügyben nem releváns, mivel a felperes uniós tagállam állampolgárságával rendelkezik, és a felvétel megtagadása nem ezen az indokon alapul.

22 A fellebbezési tanács arra is rámutatott, hogy a képviseletre vonatkozó liechtensteini jog nem biztosít kölcsönösséget, hanem úgy rendelkezik, hogy az Amt für Volkswirtschafthoz (Szellemi Tulajdoni Hivatal, Liechtenstein) benyújtott védjegy külföldi jogosultjának liechtensteini ügyvédet vagy szabadalmi tanácsadót kell megbíznia.

23 Ötödször és legvégül, a fellebbezési tanács úgy vélte, hogy az EUIPO nem tekinthet el a 207/2009 rendelet valamely rendelkezésének alkalmazásától azzal az indokkal, hogy a rendelkezés nem egyeztethető össze egy magasabb szintű jogszabállyal. Ezt egyedül a Bíróság teheti meg. Ugyanígy nem kerülhet sor a magasabb szintű jogszabályok értelmével és céljával összeegyeztethető értelmezésre abban az esetben, ha a 207/2009 rendelet 93. cikke (2) bekezdésének c) pontja világosan és egyértelműen fogalmaz.

Az eljárás és a felek kérelmei

24 A Törvényszék Hivatalához 2014. július 15-én benyújtott keresetlevelével a felperes megindította a jelen keresetet.

25 A felperes azt kéri, hogy a Törvényszék:

– helyezze hatályon kívül a megtámadott határozatot;

– helyezze hatályon kívül az EUIPO tevékenységtámogatási főosztálya igazgatójának 2012. szeptember 7-i határozatát;

– az EUIPO-t kötelezze a költségek viselésére, beleértve a fellebbezési tanács előtti eljárás során felmerült költségeket is.

26 Az EUIPO azt kéri, hogy a Törvényszék:

– utasítsa el a keresetet;

– a felperest kötelezze a költségek viselésére.

27 2015. november 20-án a Törvényszék (ötödik tanács) olyan dokumentumok benyújtására szólította fel az EUIPO-t, amelyek alapján tisztázható egyrészt a 40/94 rendelet és a 207/2009 rendelet, valamint az EGT-Megállapodás közötti viszony, másrészt az európai uniós védjegyekkel kapcsolatos hivatásos képviselet jellege. Az EUIPO 2015. december 7-i levelében válaszolt erre. A felperes 2015. december 22-i levelében reagált erre a válaszra.

28 Az előadó bíró javaslatára a Törvényszék úgy határozott, hogy megnyitja a szóbeli szakaszt. A Törvényszék a 2016. január 14-i tárgyaláson meghallgatta a felek szóbeli előadásait és a Törvényszék által feltett kérdésekre adott válaszait.

29 A felek a 207/2009 rendelet 93. cikke (2) bekezdése b) pontjának módosítását (lásd a fenti 10. és 11. pontot) tudomásul véve a tárgyaláson jelezték, hogy a kereset tárgya megszűnik, ha a 2015/2424 rendelet hatálybalépését követően a felperest felveszik a hivatásos képviselők kérdéses jegyzékébe.

30 Következésképpen a Törvényszék a tárgyalás végén nem zárta le az eljárás szóbeli szakaszát, és felhívta a feleket, hogy 2016. április 15. előtt tájékoztassák arról, hogy a felperest valóban felvették-e a jegyzékbe.

31 A felperes és az EUIPO 2016. április 14-i és 15-i levelében ismertette, hogy a felperes még mindig nem nyert felvételt a hivatásos képviselők jegyzékébe, és tájékoztatták a Törvényszéket a felvételi eljárás esetleges lezárásáról.

32 2016. június 16-i levelében az EUIPO arról tájékoztatta a Törvényszéket, hogy másodszor szólította fel a felperest arra, hogy nyújtson be a 207/2009 rendelet 93. cikke (3) bekezdése alapján újabb keletű igazolást, ennek hiányában pedig nem kerülhet a hivatásos képviselők jegyzékébe.

33 A Törvényszék 2016. augusztus 24-ig adott határidőt a felperesnek arra, hogy észrevételt tegyen erre a levélre.

34 2016. augusztus 24-i levelében a felperes tájékoztatta a Törvényszéket, hogy még nem került be a kérdéses jegyzékbe. Az EUIPO-val váltott levelezést is bemutatta a Törvényszéknek.

35 A Törvényszék, miután tudomásul vette, hogy a felperes nem került be a hivatásos képviselők jegyzékébe, és úgy vélte, hogy a felek közötti megegyezésre valószínűleg nem kerül sor, 2016. szeptember 6-án lezárta az eljárás szóbeli szakaszát.

A jogkérdésről

36 Keresete alátámasztásaként a felperes egyetlen jogalapra hivatkozik, amelyet a 207/2009 rendelet 93. cikkének megsértésére alapít, amelyet szerinte az EGT-Megállapodás alapján az EGT-n belül biztosított szolgáltatásnyújtás szabadságára tekintettel kell értelmezni.

37 A felperes úgy érvel, hogy az EGT-Megállapodás többek között a szolgáltatásnyújtás szabadságának lehető legteljesebb megvalósítására irányul, amelyet az ítélkezési gyakorlat szerint (lásd: 2004. április 1-jei Bellio F.lli ítélet, C-286/02, EU:C:2004:212, 34. és 35. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2010. október 28-i Établissements Rimbaud ítélet, C-72/09, EU:C:2010:645, 20. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat) ugyanúgy kell értelmezni és alkalmazni, mint az uniós

tagállamok között biztosított szolgáltatásnyújtás szabadságát. Márpedig az uniós tagállamok közötti kapcsolatokban a Bíróság kimondta, hogy annak előírása, hogy az egyik tagállamban már letelepedett és elismert, szolgáltatást nyújtani kívánó szabadalmi ügyvivő állandó lakóhellyel vagy székhellyel rendelkezzen a fogadó tagállamban, a szolgáltatásnyújtás szabadsága olyan korlátozásának minősül, amely meghaladja az olyan célok eléréséhez szükséges mértéket, mint például a fogadó tagállamban bejegyzett szabadalomra vonatkozó vita esetében a területileg illetékes bíróság meghatározásának lehetőségére, illetve az eljárás szabályszerű lefolytatásának biztosítására irányuló cél (2003. február 13-i Bizottság kontra Olaszország ítélet, C-131/01, EU:C:2003:96, 42–45. pont; 2009. június 11-i Bizottság kontra Ausztria ítélet, C-564/07, nem tették közzé, EU:C:2009:364, 47–53. pont). Következésképpen az EGT-Megállapodással biztosított, egyénileg és közvetlenül alkalmazandó jogként megfogalmazott szolgáltatásnyújtás szabadsága vagy az EGT-megállapodásban részes felek által elfogadott, egy szakmai tevékenység gyakorlásának feltételéül uniós lakóhely vagy székhely meglétét előíró rendelkezések hatástalanságát vonná maga után, vagy ezen rendelkezések akkénti értelmezését, miszerint elegendő az EGT-tagállamban fennálló székhely.

38 Az EGT-Megállapodásból eredő kötelezettségek nemcsak az uniós tagállamokat kötelezik, hanem magát az Uniót is, amelynek intézményei és szervei közvetlenül kötelesek tiszteletben tartani az e megállapodásban foglalt alapvető szabadságokat, így a szolgáltatásnyújtás szabadságát is.

39 A felperes úgy érvel, hogy ezt a következtetést nem cáfolja az a tény, hogy az EGT-megállapodás jogi eszközei – különösen a 28. jegyzőkönyvben és a XVII. mellékletben – nem tesznek kifejezetten említést a 207/2009 rendeletről. Az EGT-Megállapodás 28. jegyzőkönyve 1. cikkének (2) bekezdésével – amely szerint a szerződő feleknek figyelembe kell venniük a szolgáltatásnyújtás szabadságának elvét – ellentétben áll az uniós székhelyre vonatkozó követelmény. Általános elismert továbbá, hogy az EGT-államban történő első forgalombahozatal a jogok Unión belüli kimerülését eredményezi.

40 A felperes az EUIPO-nak adott válaszában mindenekelőtt pontosította, hogy a liechtensteini jog szerint az EGT-tagállamban képesítést szerzett szabadalmi tanácsadók egyes alaki követelmények teljesítése érdekében jogosultak határokon átnyúló tanácsadói és képviseleti tevékenységet folytatni Liechtensteinben. A liechtensteini jog e tekintetben mindenben megfelel a 207/2009 rendeletnek. Egyébiránt még kölcsönösség hiányában sem kérdőjelezhető meg az EGT-Megállapodás rendelkezéseinek közvetlen alkalmazása.

41 Továbbá egyrészt a felperes úgy véli, hogy újnak és ezért elfogadhatatlannak minősül az EUIPO azon érve, miszerint az uniós területén lévő szakmai székhely előírását felelősségi okok és a kétoldalú eljárásokban részt vevő másik fél védelme indokolja. Másrészt bár a szolgáltatásnyújtás szabadságával nem ellentétes az a követelmény, hogy adott esetben igazolni kell a szakmai felelősségbiztosítás megkötését, és a liechtensteini jog egyébként elő is írja a tanácsadóknak, hogy kössenek ilyen biztosítást, ez önmagában még nem indokolja azt, hogy az Unión belüli székhellyel kell rendelkezni.

42 Végül a felperes úgy véli, hogy attól kezdve, hogy az Európai Unió Bírósága alapokmánya 19. cikkének negyedik bekezdése értelmében az EGT valamely tagállamában tevékenységük gyakorlására jogosult ügyvédek eljárhatnak a Bíróság előtt, nem indokolt szigorúbb rendelkezéseket alkalmazni az EUIPO előtti képviseletre, hiszen arra alacsonyabb szintű szabályok vonatkoznak.

43 Az EUIPO úgy érvel, hogy a felperes azt kéri, hogy magasabb szintű jogszabály – nevezetesen az EGT-megállapodás – megsértése miatt ne alkalmazzák a 207/2009 rendelet 93. cikke (2) bekezdésének b) pontját. Az EUIPO a 2001. július 12-i Kik kontra OHIM [Kik] ítéletre hivatkozva (T-120/99, EU:T:2001:189, 55. pont) azt állítja, hogy nem rendelkezik hatáskörrel arra, hogy úgy döntsön, eltekint egy olyan jogszabály alkalmazásától, amelynek szövege világos és nem sérti a jogszerűség vélelmének elvét.

44 Az EUIPO továbbá úgy véli, hogy a felperes egyik érve sem támasztja alá azt, hogy a 207/2009 rendelet 93. cikkében szereplő, Unióra való földrajzi hivatkozást az EGT-re való utalásként kellene értelmezni, mivel az EGT-Megállapodás XVII. melléklete nem tesz említést arról, hogy ez a rendelet azon jogi aktusok közé tartozna, amelyekre e megállapodás 1. jegyzőkönyve alkalmazandó.

45 Még ha az ezen megállapodás 28. jegyzőkönyve 1. cikkének (2) bekezdése magában is foglalná az Unió számára azt a kötelezettséget, hogy jogi rendelkezéseit, különösen a 207/2009 rendelet 93. cikkét igazítsa ki, ez a kötelezettség nem az EUIPO-t, hanem az Európai Szabadkereskedelmi Társulás (EFTA) Felügyeleti Hatóságát vagy az Európai Bizottságot terhelné.

46 Az EUIPO szerint még ha feltételezzük is, hogy a hivatásos képviselők számára az Unión belüli székhely előírását az EGT-n belüli szolgáltatásnyújtás szabadsága korlátozásaként kell vizsgálni, ezt a korlátozást a felelősségi joghoz és a kétoldalú eljárásokban részt vevő másik fél védelméhez fűződő okok igazolják.

47 Az EUIPO továbbá azt állítja, hogy a felperesnek a válaszban a liechtensteini jog kölcsönösségére vonatkozóan előadott észrevételei új érveket tartalmaznak, ezért nem fogadhatók el. Mindenesetre nem áll fenn kölcsönösség, mivel a liechtensteini jog csak a szabadalmi tanácsadó „ideiglenes” és „határokon átnyúló” tevékenységéről rendelkezik ott, ahol a 207/2009 rendelet állandó és a képviselő székhelye szerinti tagállamban gyakorolt képviseletet ír elő. Az EUIPO azonban pontosítja, hogy a megtámadott határozat 18. pontjában a liechtensteini jogi helyzetre való utalás kizárólag annak bemutatására szolgál, hogy a liechtensteini jogalkotó nem értékeli az uniós jogalkotótól eltérően a jogi helyzetet.

48 E tekintetben meg kell állapítani, hogy bár a 207/2009 rendelet az „EGT vonatkozású szöveg” kitételt tartalmazza, a felperes nem vitatja, hogy sem az EGT-Megállapodás, sem pedig annak jegyzőkönyvei, illetve mellékletei nem hivatkoznak a rendeletre.

49 Ezért, illetve az EGT-Megállapodás 2. cikkének a) pontját alkalmazva, amely szerint a megállapodás kifejezés „a fő megállapodást, jegyzőkönyveit és mellékleteit, valamint az azokban hivatkozott jogi aktusokat jelenti”, azt kell megállapítani, hogy a 207/2009 nem képezi az EGT-Megállapodás részét.

50 A fellebbezési tanács így jogosan állapította meg, hogy az EGT-Megállapodás 1. jegyzőkönyvének 8. pontja, amely a megállapodás XVII. mellékletére utal, és amely szerint „[h]a a hivatkozott jogi aktusok hivatkozásokat tartalmaznak a[z Unió] vagy a »közös piac« területére, akkor az ilyen hivatkozásokat a megállapodás alkalmazásában a Szerződő Felek területeire való hivatkozásként kell értelmezni, a megállapodás 126. cikkében foglalt meghatározásnak megfelelően”, a jelen ügyben nem alkalmazandó.

51 Mindazonáltal a felperes érvei lényegében arra irányulnak, hogy a megtámadott határozat ellentétes a 207/2009 rendelet 93. cikke (2) bekezdésének b) pontjával, amelyet szerinte az EGT-Megállapodásban foglalt szolgáltatásnyújtás szabadsága tükrében kell értelmezni. Abban az esetben, ha nem lehetséges az ezzel összhangban álló értelmezés, a felperes szerint az e rendelkezésben előírt, az Unión belüli székhelyre vonatkozó, vitatott feltételt mint jogellenest el kellett volna utasítani az EGT-n belüli szolgáltatásnyújtás szabadsága elvének közvetlen alkalmazása érdekében, amely elvből szerinte az következik, hogy nem állhat fenn az Unió területén kívül, de az EGT-hez tartozó EFTA-tagállamban, így például Liechtensteinben letelepedett személyekkel szembeni korlátozás, sőt hátrányos megkülönböztetés. Ezért az EUMSZ 277. cikk értelmében jogellenességi kifogást emel.

52 Az EUMSZ 216. cikk (2) bekezdéséből következően az Unió által kötött nemzetközi egyezmények kötelezőek az Unió intézményeire és tagállamaira.

53 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az ilyen megállapodások rendelkezései hatálybalépésüktől kezdődően az uniós jogrend szerves részét képezik (1974. április 30-i Haegeman ítélet, 181/73, EU:C:1974:41, 5. pont; 2011. december 21-i Air Transport Association of America és társai ítélet, C-366/10, EU:C:2011:864, 73. és 79. pont; 2014. március 18-i Z. ítélet, C-363/12, EU:C:2014:159, 73. pont).

54 A Bíróság ezzel kapcsolatban már tisztázta, hogy az Unió által kötött nemzetközi megállapodásoknak a másodlagos uniós joggal szembeni elsőbbsége miatt az utóbbi szövegét amennyire lehet, úgy kell értelmezni, hogy az összhangban legyen e megállapodásokkal (1996. szeptember 10-i Bizottság kontra Németország ítélet, C-61/94, EU:C:1996:313, 52. pont).

55 Az is az állandó ítélkezési gyakorlat része, hogy az ilyen megállapodások rendelkezései közvetlen hatállyal bírnak, ha a rendelkezések feltétel nélküliek és kellőképpen pontosak (lásd ebben az értelemben: 1976. február 5-i Conceria Bresciani, 87/75, EU:C:1976:18, 25. pont; 1982. október 26-i Kupferberg ítélet, 104/81, EU:C:1982:362, 23. pont). Mindazonáltal ahhoz, hogy az uniós bíróság valamely uniós jogi aktusnak egy ilyen megállapodás rendelkezéseivel való összeegyeztethetőségét vizsgálhassa, az is szükséges, hogy a megállapodás jellege és rendszere ne legyen vele ellentétes (lásd ebben az értelemben: 2015. július 16-i ClientEarth kontra Bizottság ítélet, C-612/13 P, EU:C:2015:486, 35. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

56 Az EGT-Megállapodással kapcsolatban az uniós bíróság már megerősítette, hogy annak rendelkezései, köztük a Liechtensteinre vonatkozó rendelkezések is, az uniós jogrend szerves részét képezik (lásd ebben az értelemben: 2010. október 28-i Établissements Rimbaud ítélet, C-72/09, EU:C:2010:645, 13. és 19. pont; 1997. január 22-i Opel Austria kontra Tanács ítélet, T-115/94, EU:T:1997:3, 101. pont).

57 Az EGT-Megállapodás preambulumának ötödik bekezdése értelmében többek között az áruk, a személyek, a szolgáltatások és a tőke szabad mozgásának az EGT egészében történő, lehető legteljesebb megvalósítására irányul oly módon, hogy az Unió területén megvalósított belső piac kiterjedjen az EFTA államaira (lásd: 2010. október 28-i Établissements Rimbaud ítélet, C-72/09, EU:C:2010:645, 20. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2013. szeptember 26-i Egyesült Királyság kontra Tanács ítélet, C-431/11, EU:C:2013:589, 50. pont).

58 E tekintetben az EGT-Megállapodás által érintett területeken a szerződő felek közötti kapcsolatokra vonatkozó szabályok lényegében megfelelnek az EUM-Szerződés megfelelő rendelkezéseinek, valamint az annak alkalmazására elfogadott jogi aktusoknak (lásd ebben az értelemben: 1997. január 22-i Opel Austria kontra Tanács ítélet, T-115/94, EU:T:1997:3, 107. pont).

59 Ebből a szempontból az EGT-Megállapodás számos rendelkezése a megállapodás lehető legegységesebb módon való értelmezését írja elő az EGT egészében. Ennek keretében az uniós bíróság feladata annak biztosítása, hogy az EGT-Megállapodásnak az EUM-Szerződés szabályaival lényegében azonos rendelkezéseit az uniós jogrendben egységesen értelmezzék (lásd ebben az értelemben: 2010. október 28-i Établissements Rimbaud ítélet, C-72/09, EU:C:2010:645, 20. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 1997. január 22-i Opel Austria kontra Tanács ítélet, T-115/94, EU:T:1997:3, 106–108. pont).

60 A jelen ügyben a felperes liechtensteini székhelyét megtartva szeretné az EUIPO előtti hivatásos képviselői szolgáltatásait kínálni. A Bíróság ítélkezési gyakorlatából következően az ilyen tevékenység az EGT-Megállapodásban előírt szolgáltatásnyújtás szabadságának hatálya alá tartozhat (lásd ebben az értelemben: 2003. február 13-i Bizottság kontra Olaszország ítélet, C-131/01, EU:C:2003:96, 21–25. pont).

61 Márpedig a Bíróság korábban már kimondta, hogy az EGT-Megállapodás 36. cikkének (1) bekezdésében foglalt, a szolgáltatásnyújtás szabadságának korlátozását tiltó szabályok jogi hatályukat tekintve megegyeznek az EUMSZ 56. cikkének rendelkezéseivel. A Bíróság pontosította, hogy a vizsgált területen az EGT-Megállapodásban rögzített szabályokat és az EUM-Szerződésben előírt szabályokat egységesen kell értelmezni (2007. július 5-i Bizottság kontra Belgium ítélet, C-522/04, EU:C:2007:405, 45. és 46. pont; 2009. október 6-i Bizottság kontra Spanyolország ítélet, C-153/08, EU:C:2009:618, 48. pont).

62 A Bíróság mindazonáltal árnyalta ezt az elvet, jelezvén, hogy az alapvető szabadságok Unión belüli korlátozására vonatkozó uniós ítélkezési gyakorlat nem ültethető át teljes egészében az EGT-Megállapodásban biztosított szabadságokra, mivel ez utóbbiaknak eltérő a jogi háttere (lásd: 2013. július 18-i Bizottság kontra Dánia ítélet, C-261/11, nem tették közzé, EU:C:2013:480, 44. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

63 Ugyanakkor a jelen ügyben elegendő azt megállapítani, hogy sem a fellebbezési tanács, sem az EUIPO nem állította, illetve bizonyította azt, hogy a szellemi tulajdoni hivatalok előtti képviselet terén nyújtott szolgáltatások szabadsága gyakorlásának a jelen esetben eltérő lenne a jogi háttere, és ez azt eredményezné, hogy a szolgáltatásnyújtás szabadságának Unión belüli korlátozására vonatkozó uniós ítélkezési gyakorlat nem ültethető át teljes egészében az EGT-Megállapodásban biztosított ugyanezen szabadságra (lásd ebben az értelemben: 2015. április 16-i Bizottság kontra Németország ítélet, C-591/13, EU:C:2015:230, 82. pont).

64 Meg kell tehát vizsgálni, hogy az Unión belüli székhelyre vonatkozóan a 207/2009 rendelet 93. cikke (2) bekezdése b) pontjában előírt, a fellebbezési tanács által úgy értelmezett feltétel, hogy a „közösség” szó nem utalhat az EGT-re, összeegyeztethető-e az EGT-Megállapodás 36. cikkének (1) bekezdésével, amely az EGT viszonylatában rögzíti a szolgáltatásnyújtás szabadságát.

65 A Bíróság ebben az összefüggésben már több ízben megállapította, hogy az EUMSZ 56. cikk, amely az EGT-Megállapodás 36. cikkének (1) bekezdéséhez hasonlóan a szolgáltatásnyújtás szabadságát rögzíti, kellően pontos és feltétel nélküli, és ezért közvetlen hatállyal bír (1974. december 3-i van Binsbergen ítélet, 33/74, EU:C:1974:131, 27. pont; 1976. július 14-i Donà ítélet, 13/76, EU:C:1976:115, 20. pont). Az EGT-Megállapodás jellegét és rendszerét illetően sem a fellebbezési tanács, sem az EUIPO nem terjesztett elő annak bizonyítására alkalmas érveket, hogy arra magánszemélyek közvetlenül nem hivatkozhatnak. Éppen ellenkezőleg, ez a lehetőség következik az EGT-Megállapodás preambulumának nyolcadik bekezdéséből, amely hangsúlyozza, hogy az egyének fontos szerepet játszanak az EGT-ben azáltal, hogy gyakorolják az e megállapodás által rájuk ruházott jogokat és azokat bíróság előtt érvényesítik. Egyébiránt rá kell mutatni arra, hogy a Bíróság már vizsgálta uniós jogi aktusnak az EGT-Megállapodáshoz képest fennálló összeegyeztethetőségét (2004. április 1-jei Bellio F.lli ítélet, C-286/02, EU:C:2004:212, 57–63. pont).

66 Az EUMSZ 56. cikk nemcsak a más tagállamban letelepedett szolgáltatóval szemben az annak honossága alapján alkalmazott bármiféle hátrányos megkülönböztetés eltörlését követeli meg, hanem valamennyi korlátozás megszüntetését, akkor is, ha azok különbségtétel nélkül vonatkoznak a nemzeti és az egyéb tagállamokból származó szolgáltatókra, amennyiben azok akadályozzák vagy kevésbé vonzóvá teszik a valamely olyan másik tagállamban letelepedett szolgáltató által nyújtott szolgáltatásokat, ahol az jogszerűen nyújt hasonló szolgáltatásokat (lásd: 2011. március 17-i Peñarroja Fa ítélet, C-372/09 és C-373/09, EU:C:2011:156, 50. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

67 A Bíróság ítélkezési gyakorlatából az következik, hogy annak előírása, hogy a másik tagállamban szabadalmi hivatal előtti képviseletre jogosult, szolgáltatást nyújtani kívánó szabadalmi ügyvivőnek állandó székhellyel kell rendelkeznie a fogadó tagállamban, vagy kézbesítési meghatalmazottat kell kijelölnie, a szolgáltatásnyújtás szabadsága korlátozásának minősül (lásd ebben az értelemben: 2003.

február 13-i Bizottság kontra Olaszország ítélet, C-131/01, EU:C:2003:96, 42. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2009. június 11-i Bizottság kontra Ausztria ítélet, C-564/07, nem tették közzé, EU:C:2009:364, 47. pont).

68 A 207/2009 rendelet 93. cikke (2) bekezdésének b) pontjában foglalt, a fellebbezési tanács által értelmezett feltétel tehát a szolgáltatásnyújtás szabadsága EGT-n belüli korlátozásának minősül.

69 Mindamellett a Bíróság ítélkezési gyakorlatából az is következik, hogy azon nemzeti intézkedéseknek, amelyek alkalmasak arra, hogy megzavarják vagy kevésbé vonzóvá tegyék az EUM-Szerződés által biztosított alapvető szabadságok gyakorlását, négy feltételnek kell megfelelniük: alkalmazásuknak hátrányos megkülönböztetéstől mentesnek kell lennie, közérdeken alapuló kényszerítő oknak kell igazolnia őket, alkalmasnak kell lenniük az általuk elérni kívánt cél megvalósításának biztosítására, és nem léphetnek túl az elérni kívánt cél megvalósításához szükséges mértéken (1995. november 30-i Gebhard ítélet, C-55/94, EU:C:1995:411, 37. pont; 2009. június 11-i Bizottság kontra Ausztria ítélet, C-564/07, nem tették közzé, EU:C:2009:364, 31. pont).

70 Elsőként, a fellebbezési tanács a megtámadott határozat 16. pontjában rámutatott, hogy a 207/2009 rendelet 93. cikke egyrészt annak biztosítására irányul, hogy az EUIPO előtt harmadik személyek képviseletéből álló szakmai tevékenységet ellátó személyek szakmai képesítéssel rendelkezzenek (amelynek meghatározása tagállamonként eltér), másrészt az ugyanezen rendelet 92. cikkével együttesen értelmezve arra, hogy az EUIPO csak olyan felekkel, illetve képviselőkkel tartsa a kapcsolatot, akiknek Unión belüli címük van. A felperes, akinek székhelye Liechtensteinben van, nem tud eleget tenni ennek a feltételnek.

71 Az első, azaz a szakmai képesítésre vonatkozó célkitűzéssel kapcsolatban az EUIPO nem fejtette ki, hogy az Unión belüli székhely mennyiben garantálna jobb képesítést, mint az EGT-hez tartozó EFTA-tagállamban lévő székhely. Azt is meg kell állapítani, hogy e cél elérésére létezik a jelen jogvita tárgyát képezőnél kevésbé korlátozó intézkedés, nevezetesen a szakmai képesítés igazolásának megkövetelése.

72 Ami a második célkitűzést illeti, az az eljárás szabályszerű lefolytatása biztosításának szükségességével állítható párhuzamba. Így olyan közérdeken alapuló kényszerítő indokok címén lehet rá hivatkozni, amelyek igazolhatják a szolgáltatásnyújtás szabadságának korlátozását (lásd ebben az értelemben: 2009. június 11-i Bizottság kontra Ausztria ítélet, C-564/07, nem tették közzé, EU:C:2009:364, 49. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

73 Az Unió területén lévő székhelyre vonatkozóan a 207/2009 rendelet 93. cikke (2) bekezdése b) pontjában előírt, a fellebbezési tanács által értelmezett feltétel azonban túlmegy azon, ami e cél eléréséhez szükséges. Elegendő annyit megállapítani, hogy a mai elektronikus kommunikációs eszközök lehetővé teszik, hogy a hivatásos képviselők megfelelően tartsák a kapcsolatot az EUIPO-val. Nem vitatott ugyanis, hogy több olyan műszaki eszköz is létezik – mint például a telefax, az elektronikus levél, vagy akár online informatikai eszközök (programok), így az e-filing –, amelyek lehetővé teszik az EUIPO és az érintettek közötti dokumentumváltás biztosítását.

74 Másodszor, az EUIPO a Törvényszék előtti beadványaiban úgy érvel, hogy az Unión belüli székhelyre vonatkozó követelményt az igazságszolgáltatás érdeke, nevezetesen a felelősségi joghoz és a kétoldalú eljárásokban részt vevő másik fél védelméhez fűződő okok igazolják.

75 Ezeket az érveket el kell utasítani.

76 Egyrészt ugyanis a felelősségi jogra vonatkozó célkitűzéssel kapcsolatban az EUIPO érvelésében csupán a 2009. június 11-i Bizottság kontra Ausztria ítélet (C-564/07, nem tették közzé, EU:C:2009:364) 22. és azt követő pontjaira hivatkozik, amelyek a szakmai felelősségbiztosítás megkötésére irányuló kötelezettségre vonatkoznak. Önmagában a székhelyre vonatkozó kötelezettség azonban nem alkalmas

annak biztosítására, hogy a hivatásos képviselők megfelelő szakmai felelősségbiztosítással rendelkezzenek, és az EUIPO egyébként nem is állította, még kevésbé bizonyította azt, hogy az Unió valamennyi tagállama kötelező szakmai felelősségbiztosítás megkötését írja elő, míg az EGT-hez tartozó EFTA-tagállamokban ez nincs így. Ezen túlmenően, ha az uniós jogalkotó célja annak biztosítására irányult volna, hogy a hivatásos képviselők ilyen biztosítással rendelkezzenek, akkor a szolgáltatásnyújtás szabadságát kevésbé korlátozó eszközökhöz is folyamodhatott volna, így például kifejezetten előírhatta volna minden hivatásos képviselőnek, hogy kössön olyan felelősségbiztosítást, amely az EUIPO-nál nyújtott szolgáltatásaira is kiterjed.

77 Másrészt az EUIPO egyáltalán nem fejtette ki, hogy mennyiben nyújtana nagyobb védelmet a kétoldalú eljárásokban részt vevő másik félnek, ha a hivatásos képviselők valamelyik uniós tagállamban, nem pedig az EGT-hez tartozó EFTA-tagállamban, például Liechtensteinben telepednek le.

78 Ezért sem a fellebbezési tanács, sem az EUIPO nem hivatkozott olyan közérdeken alapuló kényszerítő indokokra, amelyek igazolhatnák a szolgáltatásnyújtás szabadságának a fenti 68. pontban megállapított korlátozását. Így azt kell megállapítani, hogy az Unió területén lévő székhelyre vonatkozóan a 207/2009 rendelet 93. cikke (2) bekezdése b) pontjában előírt, a fellebbezési tanács által értelmezett feltétel ellentétes az EGT-Megállapodás 36. cikkének (1) bekezdésével.

79 A fellebbezési tanács továbbá ismertette, és erre az EUIPO is hivatkozott, hogy Liechtenstein nem biztosít kölcsönösséget ezen a téren. Először is azonban sem a fellebbezési tanács, sem az EUIPO nem bizonyította, hogy a Szellemi Tulajdoni Hivatal előtti képviseletre jogosult hivatásos képviselők nyilvántartásába történő felvételnek feltétele volt, hogy az érintett székhellyel rendelkezzen ebben az államban. A felek érvei inkább arra irányultak, hogy képviselheti-e egy másik uniós tagállamban elismert hivatásos képviselő az ügyfelét a Szellemi Tulajdoni Hivatal előtt, és ha igen, milyen mértékben. Másodikként, sem a fellebbezési tanács, sem az EUIPO nem vélte úgy, hogy a kölcsönösség állított hiányával igazolható lenne a szolgáltatásnyújtás szabadságának említett korlátozása. Az EUIPO szerint olyan érvről van szó, amely kizárólag annak bemutatására szolgál, hogy a liechtensteini jogalkotó nem értékeli az uniós jogalkotótól eltérően a jogi helyzetet. Harmadszor ugyanakkor elegendő rámutatni arra, hogy a Bíróság ítélkezési gyakorlatának megfelelően (lásd: 2003. február 13-i Bizottság kontra Olaszország ítélet, C-131/01, EU:C:2003:96, 46. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat), a tagállamok nem hivatkozhatnak a kölcsönösség elvének be nem tartására, illetve nem támaszkodhatnak más tagállam esetleges szerződésszegésére saját kötelezettségszegésük igazolásaként. Az EUIPO nem adott elő olyan ténybeli vagy jogi elemet, amelynek következtében az EGT-Megállapodásban rögzített alapvető szabadságokkal összefüggésben ez az ítélkezési gyakorlat ne lenne alkalmazható. Ezenkívül a kölcsönösség elvének alkalmazása ellentétben állna az EGT-Megállapodás 109. és 111. cikkében előírt felügyeleti és vitarendezési eljárásokkal kapcsolatos sajátos módokkal.

80 Harmadikként, a fellebbezési tanács ismertette, és az EUIPO is hivatkozott rá, hogy az EUIPO nem rendelkezik hatáskörrel arra, hogy eltekintsen a 207/2009 rendelet 93. cikke (2) bekezdésének b) pontjában a székhelyre vonatkozóan előírt feltétel alkalmazásától.

81 E tekintetben meg kell állapítani, hogy a fenti 54. pontban hivatkozott ítélkezési gyakorlatból következően az Unió által kötött nemzetközi megállapodásoknak, így például az EGT-Megállapodásnak a másodlagos uniós joggal szembeni elsőbbsége miatt az utóbbi szövegét amennyire lehet, úgy kell értelmezni, hogy az összhangban legyen e megállapodásokkal.

82 Az EUIPO-nak ezért a vitatott feltételt nem elutasítania, hanem az EGT-Megállapodásból eredő kötelezettségeknek megfelelően kellett volna értelmeznie.

83 Jóllehet igaz, hogy a másodlagos uniós joganyag megfelelő értelmezése nem szolgálhat annak *contra legem* értelmezésének alapjául (lásd: 2015. július 17-i, EEB kontra Bizottság végzés, T-685/14, nem tették közzé, EU:T:2015:560, 31. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat), a jelen ügyben ez az eset nem áll fenn.

84 Sem a 207/2009 rendeletnek a 2015/2424 rendelet hatálybalépése előtt alkalmazandó változatából, sem pedig az EUIPO által előadott ténybeli és jogi elemekből nem következik ugyanis, hogy az uniós jogalkotó szándéka kifejezetten arra irányult volna, hogy a hivatásos képviselők jegyzékébe való felvételből kizárja azokat, akiknek székhelye az EGT-hez tartozó EFTA-államban, így például Liechtensteinben van.

85 Ahogyan a fellebbezési tanács lényegében ismertette, az uniós jogalkotó szándéka inkább arra irányult, hogy bizonyos fokú minőséget biztosítson és megbízhatóságot teremtsen az EUIPO és az érdekelt felek közötti kapcsolattartás során. Márpedig – ahogyan ez a fenti 73. pontból is kitűnik – ez a célkitűzés nem feltétlenül teszi szükségessé azt, hogy az érintett székhellyel rendelkezzen az Unió területén.

86 Ezt az értelmezést támasztja alá a 2015/2424 rendelet is, amelyben az Unió területére való utalást az EGT területére utalás váltja fel, különösen a 207/2009 rendelet 93. cikkében foglalt, a hivatásos képviselők jegyzékébe való felvételre vonatkozó feltételek vonatkozásában. Jóllehet jelentős gyakorlati hatással járó módosításról van szó, egyáltalán nem tűnik úgy, hogy az EGT-hez tartozó EFTA-államokkal szembeni politikai szándék megváltozásának eredménye lenne. Egyrészt ugyanis ez a módosítás nem szerepel a 2013. március 27-i COM(2013) 161 final bizottsági jogalkotási javaslatban, és csak utólag vezették be a jogalkotási eljárásba. Másrészt pedig a jogalkotó a 2015/2424 rendelet preambulumában egyáltalán nem magyarázta meg az eljárását. Így ezt a módosítást technikai jellegű kiigazításnak kell tekinteni, amely csupán arra irányul, hogy a másodlagos uniós jogot összhangba hozza az EGT-Megállapodásból eredő kötelezettségekkel.

87 Ebből következően a kereset egyedüli jogalapjának helyt kell adni, és így a megtámadott határozatot hatályon kívül kell helyezni.

88 Ami a felperes második kereseti kérelmét illeti, az az EUIPO tevékenységtámogatási főosztálya igazgatójának 2012. szeptember 7-i határozatának hatályon kívül helyezésére irányul. A felperes ezen kereseti kérelmével tehát lényegében azt kéri, hogy a Törvényszék hozza meg azt a határozatot, amelyet szerinte a fellebbezési tanácsnak meg kellett volna hoznia. Következésképpen a felperes a 207/2009 rendelet 65. cikkének (3) bekezdésében előírtak szerint a megtámadott határozat megváltoztatását kéri.

89 Emlékeztetni kell továbbá arra, hogy a Törvényszék számára a 207/2009 rendelet 65. cikkének (3) bekezdése értelmében elismert megváltoztatásra vonatkozó hatáskör nem ruházza őt fel azzal a jogkörrel, hogy olyan értékelést fogalmazzon meg, amellyel kapcsolatban a fellebbezési tanács még nem foglalt állást. Következésképpen a megváltoztatásra vonatkozó hatáskör gyakorlásának főszabály szerint azokra az esetekre kell korlátozódnia, amikor a Törvényszék, miután felülvizsgálta a fellebbezési tanács által megfogalmazott értékelést, a már bizonyított ténybeli és jogi elemek alapján meg tudja állapítani, hogy a fellebbezési tanácsnak milyen határozatot kellett volna hoznia (2011. július 5-i Edwin kontra OHIM ítélet, C-263/09 P, EU:C:2011:452, 72. pont).

90 A jelen ügyben teljesülnek a Törvényszék megváltoztatásra vonatkozó hatásköre gyakorlásának feltételei. A megtámadott határozat 2. pontjából ugyanis kitűnik, hogy az EUIPO tevékenységtámogatási főosztályának igazgatója általi elutasítás azon alapult, hogy a felperes nem tett eleget a 207/2009 rendelet 93. cikke (2) bekezdésének b) pontjában foglalt feltételnek. Márpedig a fenti 36–87. pontban szereplő megfontolásokból az következik, hogy a fellebbezési tanácsnak az EUIPO tevékenységtámogatási főosztályának igazgatójával ellentétben azt kellett volna megállapítania, hogy a

felperesnek a hivatásos képviselők jegyzékébe történő felvétele nem ütközik ebbe a rendelkezésbe. Következésképpen a megtámadott határozat megváltoztatásával hatályon kívül kell helyezni az EUIPO tevékenységtámogatási főosztályának igazgatója által hozott határozatot.

A költségekről

91 A Törvényszék eljárási szabályzata 134. cikkének (1) bekezdése alapján a Törvényszék a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte.

92 Az eljárási szabályzat 190. cikkének (2) bekezdése értelmében az EUIPO fellebbezési tanácsa előtti eljárással kapcsolatban szükségszerűen felmerült költségeket megtérítendő költségeknek kell tekinteni.

93 Az EUIPO-t, mivel pervesztes lett, a felperes kérelmének megfelelően kötelezni kell a költségek viselésére, ideértve a fellebbezési tanács előtti eljárásban felmerült költségeket is.

A fenti indokok alapján

A TÖRVÉNYSZÉK (ötödik tanács)

a következőképpen határozott:

1) **A Törvényszék hatályon kívül helyezi Európai Unió Szellemi Tulajdoni Hivatala (EUIPO) negyedik fellebbezési tanácsának 2014. április 29-i határozatát (R 2063/2012-4. sz. ügy).**

2) **A Törvényszék hatályon kívül helyezi az EUIPO tevékenységtámogatási főosztálya igazgatójának 2012. szeptember 7-i határozatát.**

3) **A Törvényszék az EUIPO-t kötelezi a költségek viselésére.**

Dittrich Schwarcz Tomljenović

Kihirdetve Luxembourgban, a 2017. július 13-i nyilvános ülésen.

Aláírások